

4 | 2021

KTL

TIEDOTTAA

Sisällys

Pääkirjoitus	3
Liiton edustajakokous	4
Emme luovu tekniikan sopimuksesta	5
Sampon blogi: Toivottavasti kenellekään ei aleta jakelemaan rusinoita pullasta	5
KTN:n paikallisyhdistyksen ja pääluottamusmiehen yhteistyöstä	6
Tekniikka ja Terveys KTN ry	6
Helsingin KTN ylläpitää jäsenilleen virkistyspaikkaa	7
Tampere siirtyi ratikka-aikaan	8
Pätkätyö – mutta ei sentään nollasopimuksella	10
70v ja vielä mukana ammattiyhdistystoiminnassa	12
Pääkaupunkiseudun Tekniikan ja Erityisalojen Ammattilaiset ry:n hallituksessa muutoksia	12
Reseptejä	13
Henkilömuutoksia jäsenpalvelutehtävissä KTK:n toimistolla	15
Ilmoitukset ja vuosikokouskutsut	15

KTL TIEDOTTAA

4 | 2021

Tekniikan ja Erityisalojen Ammattilaiset KTL ry

Vilhonvuorenkatu 5 B 34
00500 HELSINKI

Puheenjohtaja Timo Mattila

Puhelin: 050 359 1539
Sähköposti: tjmattila61@gmail.com

Varapuheenjohtaja Eva-Lisa Karlsson

Puhelin: 050 559 1457
Sähköposti: elk.ktl@outlook.com

Sihteeri, Jari Lehdonkivi

Puhelin: 050 438 1742
040 555 8578
Sähköposti: jari.lehdonkivi@tyks.fi
ktl.jle@gmail.com

Paperi:

Kansi: Galerie silk 150g
Sisus: Galerie fine 80g

4041 0660
Painotuote

KTL tiedottaa –lehden ilmestymisajat 2022:

Aineistonjätö	Ilmestyy
nro 1 4.2.2022	maaliskuu
nro 2 5.5.2022	kesäkuu
nro 3 19.8.2022	lokakuu
nro 4 3.11.2022	joulukuu

KTL tiedottaa –lehden toimitus:

Päätoimittaja

Eva-Lisa Karlsson
Sähköposti: elk.ktl@outlook.com

Toimitus ja taitto

Savion Kirjapaino Oy

Painosmäärä: n. 3 000 kpl

Painopaikka: Savion Kirjapaino Oy

Kansikuvat:

Etukansi: Pasi Tiitola
Takakansi: Helsingin kaupunki

Pääkirjoitus

Päätoimittaja EVA-LISA KARLSSON

Kulunut vuosi 2021 on jatkanut vaihtelevien poikkeusjärjestelyjen säilyttämään arkea, jatkuvista rajoituksista ja niiden vaihteluista on muodostunut kuin varkain uusi normaali. Välillä on jo toiveikkaasti kevennetty rajoituksia vain palataksemme taas niihin takaisin. Jatkuva poikkeustila on monin tavoin koetellut työntekijöiden arkea ja normaaliin paluu on herättänyt lukuisia kysymyksiä työympäristön turvallisuudesta ja terveellisyydestä, molemmat asiat ihan edunvalvonnan ytimessä. Tähän liittyy merkittävä yhteiskunnallinen kysymys, missä määrin työnantajalla on oikeus antaa määräyksiä tai edes saada tietoonsa työntekijän terveydentilaan liittyviä henkilökohtaisia tietoja. Toistaiseksi rokotepakkoa valmistellaan varsin rajatusti, eikä koronapassia vielä tuoda maisemakontoreiden sisäänpääsyn ehdoksi.

Neuvottelukierrosta on jo aloitettu, vaikka varsinaiseen vauhtiin kuntasopimusten osalta päästään vuoden vaihteen jälkeen. Silti ilmassa on jo jännitteitä. Kuntatyönantajan tahtotila teknisten sopimuksista luopumiseksi on selvä, yhtä selvä kuin teknisten tahtotila sopimusten säilyttämisestä, kuten **Sampo Kilpeläinen** blogissaan kiteyttää. Oma vääntönsä on myös teknisten asemasta hyvinvointialueita koskevissa sopimusneuvotteluissa.

Loppuvuosi on myös edustajakokousten aikaa. KTL:n toimintaa tulevana vuonna linjattiin edustajakokouksessa. KTK:n edustajakokous puolestaan valitsi liitolle puheenjohtajan seuraavaksi neljäksi vuodeksi.

Teknisten sopimukseen ja ylipäättään teknisten asioista neuvotellaan toki valtakunnallisesti, luodaan kattosopimus ja reunaehdot, joita paikallisesti sitten sovitetaan tekemiseen. Paikalliseen tekemiseen soveltaminen voi sujua mutkattomasti, mutta joskus asiat menevät mutkalle ja näissä tilanteissa tarvitaan paikallisia neuvottelijoita – KTN:n paikallisia yhdistyksiä ja niiden luottamusmiehiä. KTN:n edustajakokous sai käsiteltäväkseen paikallisyhdistyksiä koskevan selvityksen. Selvityksen yhteydessä tehtiin paikallisyhdistyksille nykytilannetta sekä tulevaisuuden ajatuksia kartoittava kysely. Edunvalvonnan kannalta ei ole yhdentekevää, miten asiat paikallisesti sujuvat ja onkin tärkeää selvittää, millaista tukea paikallisiin tilanteisiin tarvittaisiin. Tässä lehdessä **Sari Estilä** summaa selvityksen tulosta, koko selvitys on luettavissa KTL:n sivuilta. Lisäksi **Melitta Lempiäinen** avaa paikallistoimintaa Espoossa ja **Panu Oksman** esittelee helsinkiläisille tuttua virkistyspaikkaa.

Tampereella on pitkällisen pohdinnan ja lähes koko keskustan vallanneen katutyömaamyllerryksen jälkeen siirrytty ratikka-aikaan ja siitä kertoo **Veijo Rannisto**.

Korona ei kysy aikatauluja, se tarttuu ja toipuminen ottaa aikansa. Etätöissä puurtavan päivien venyminen, töiden kasaantuminen ja kuorman alla sinnittely oman terveyden uhallakin, nekin koronajassa esiin nousseita ilmiöitä. Työsuojeluorganisaatiot ovat joutuneet monessa uuden eteen ja sitä kuvaa **Jarmo Nummenpää**. Tämän lehden toimittamisessa on tällä kertaa koettu lähes kaikki, mitä korona-arjessa voi liikkua. Lehden toimituksessa valmiudet selvittää tilanteesta ovat joutuneet koetukselle ja siksi tällä lehdellä toivotankin teille hyvät lukijat hyvää alkavaa vuotta, otetaan se vastaan yhdessä iloiten, turvallisuutta unohtamatta. Uuden Vuoden toiveissa on varmasti mukana pandemian helpottaminen ja tietenkin menestys neuvotteluissa!

Liiton edustajakokous

Tekniikan ja Erityisalojen Ammattilaiset KTL ry:n edustajakokous pidettiin 13.11.2021 Helsingissä

Teksti ja kuvat EVA-LISA KARLSSON

Vuoden 2021 edustajakokous oli suppeampi välikokous. Kokoukseen oli mahdollista osallistua sekä paikan päällä Helsingin Pasilassa että verkon välityksellä etäältä.

Edustajakokouksessa KTK:n tervehdyksen esitti KTK:n puheenjohtaja **Sari Estilä**. Puheenvuorossaan Estilä avasi KTK:n toimintalinjauksia. Estilän mukaan KTK:lle on tärkeää tehdä yhteistyötä ja löytää yhteisiä intressejä muiden liittojen kanssa sekä myös työnantajan suuntaan, käymällä avointa keskustelua erimielisyyttä herättävistä kysymyksistä ja pyrkiä löytämään niihin yhdessä eteenpäin vieviä ratkaisuja. Liittojen välinen ylätasolla tapahtuva keskustelu on tärkeää, mutta ei tule unohtaa huolehtia liittojen välisen yhteistyön näkyvyydestä myös kentätasolla.

KTK tuntee jäsenistönsä, pienessä liitossa jäsenistön ääni kantaa ylös asti. Matkalla organisaatio mahdollistaa myös jäsenille hyvän näköalan ja vaikutusmahdollisuuden KTK:n toimintaan. KTK:n hallituksen jäsenenä myös meidän liittomme asiat pääsevät suoraan hallituksen käsittelyyn.

Estilä nosti esiin myös KTK:n hyvän edustuksellisuuden valtakunnallisissa neuvotteluissa, erityisesti teknisiä

koskettavissa asioissa. KTK:lla on oma paikka myös hyvinvointijaostossa. Tulevan yritysjaoston kokoonpanosta käydään parhaillaan keskustelua.

Puheenjohtajaehdokkaaksi asettuneelta Estilältä kyseltiin tulevaisuudesta, millaisia kysymyksiä KTK:lla on tulevaisuudessa ratkaistavana. Yksi varmasti myös neuvotteluissa esillä oleva kysymys on tietoteknisissä tehtävissä toimivan henkilöstön paikka sopimuskentässä. Pidemmässä aikajänteessä toiminnan jatkumisen kannalta todella merkittävä kysymys on nuorten, työuraansa aloittavien työntekijöiden tavoittaminen ja heitä puhuttelevan viestin sanoittaminen. Hyvin samankaltaisia kysymyksiä pohditaan kautta ammattiyhdistyskentän.

KTL:n oma koronavuotta 2020 koskeva toiminta siirtyi tilanteesta johtuen joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta lähes kokonaan verkkoon etäyhteyksien varaan. Vuoden 2022 toimintaan liitto lähtee koronaoppeja hyödyntäen. Hallinnollisten kulujen supistaminen vähintäänkin hybridikokouksia hyödyntäen tasapainottaa liiton taloutta. Liiton hallinto supistuu myös jäsenyhdistysten yhdistäessä voimansa ja

sulautuessa toisiinsa. Vuonna 2021 Pohjois-Suomen yhdistys liittyi Oulun Seudun yhdistykseen ja vuoden 2022 alusta Hämeenlinnan Seudun on tarkoitus liittyä Tampereen Seutuun.

Muissa hallinnollisissa muutoksissa Savon Kuntien Tekniset vaihtoi puheenjohtajaa. Petri Hartikaisen jalanjäljissä yhdistystä luotsaa nyt Antti Mökkönen. Tervetuloa Antti!

Toivottavasti kenellekään ei aleta jakelemaan rusinoita pullasta

Teksti SAMPO KILPELÄINEN | Kuva KTK ry

Muistatte, että viimekierroksella sovittiin pääneuvotteluryhmässä puitesopimus siitä, että jatkossa on vaan yksi tekniikan alan sopimus. Asiasta on käyty Kunta- ja hyvinvointialojen työnantajat KT kanssa neuvotteluja pitkin vuotta. KT pitää tiukasti kiinni kannastaan, että TS-sopimus tulisi siirtää KVTES:n liitteeksi. Kaikki järjestöt ovat yhteisrintamassa ilmoittaneet, että tämä ei käy. Vaan tarvitaan oma tekniikan alan sopimus, johon olisi koottuna kaikki tekniset kaikilta sopimusaloilta. Tämä ei kuitenkaan onnistu ilman siirtymäaikoja eli toisin sanoen se tarkoittaa sitä, että nykyiset

sopimukset jatkavat sovitun siirtymäajan loppuun. Pitää myös muistaa, että KT ei voi yksin tehdä ratkaisuja sopimuksien suhteen, vaan kaikista on sovittava. Tähän liittyy ainakin itsellä pieniä pelkoja, alkaako KT murtamaan järjestöjen yhteisrintamaa jollain lupauksilla, niin kuin sillä on ollut tapana tehdä. Ja se tiedetään varmasti, että jos TS-sopimus siirrettäisiin KVTES:n liitteeksi, niin se tietää kaikkien kunnallisten teknisten sopimusten loppua aika pikaisellakin aikataululla.

Emme luovu tekniikan sopimuksesta

KTK Tekniikan Asiantuntijat ry on vuonna 1970 perustettu Akavan suurin julkisen sektorin tekniikan jäsenjärjestö.

Liiton varsinainen edustajakokous pidettiin 18.11.2021 Helsingissä. Edustajakokous valitsi KTK:n puheenjohtajaksi seuraavalle nelivuotiskaudelle 2022–2025 Sari Estilän.

Kasvava pula kuntatekniikan osaajista edellyttää jatkossakin oman työehtosopimuksen, jolla varmistetaan osaavan työvoiman saanti kuntiin. KTK:n edustajakokous vaatii entistä kattavampaa tekniikan alan sopimusta.

Vuoden 2023 alussa aloittaville hyvinvointialueille tulee uusi työ- ja virkaehtosopimusjärjestelmä. Kunnalliset pääsopijajärjestöt ovat yhdessä Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT:n kanssa valmistelleet jo pitkälle ns. SOTE-sopimusta, joka koskee hyvinvointialueille siirtyvää sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöä. Hyvinvointialueille siirtyy myös merkittävä määrä nykyisen Teknisten sopimuksen piirissä olevia tekniikan ammattilaisia, mm. palo- ja pelastustoimi ja sairaalatekniikka. Näiden tekniikan alan osaajien tulevasta työehtosopimuksesta tai työehdoista ei vielä ole edes aloitettu neuvotteluja. KTK Tekniikan Asiantuntijat ry kantaa erityistä huolta siitä, että historiallisen laajassa SOTE-uudistuksessa tulevat kaikki työntekijäryhmät huomioonotetuiksi yhdenvertaisesti. Tämä edellyttää sitä, että koko tuleva hyvinvointialueita koskeva sopimuskenttä valmistellaan ajoissa pääsopijajärjestöjen kanssa.

Pääosa nykyisen Teknisten sopimuksen piirissä olevista tehtävistä tehdään jatkossakin kunnissa. KT on sopimuskentän

muutoksen yhteydessä lähtenyt siitä, että Teknisten sopimus on lakkautettava ja siirrettävä osaksi yleistä sopimusta (KVTES). Pääsopijajärjestöt eivät ole hyväksyneet KT:n näkemystä ja ovat esittäneet, että kaikki tekniikan alan tehtävät siirretään yhteen tekniikan alan sopimukseen. Tämä toteuttaisi aidosti osapuolten välisessä aiesopimuksessa sovitun tavoitteen, jonka mukaan jatkossa on vain yksi tekniikan alan sopimus.

Helsingissä 18.11.2021 kokoontunut KTK Tekniikan Asiantuntijat ry:n edustajakokous muistuttaa KT:ta, kuntopäättäjiä ja työnantajia tekniikan tärkeydestä ja toimivuudesta koko yhteiskunnan toimivuuden kannalta. KTK edellyttää, että hyvinvointialueille siirtyvän teknisen henkilöstön työ- ja virkasuhteista sovitetaan yhdessä kestäväällä tavalla. Lisäksi KTK vaatii, että kuntiin jäävien teknisten osalta työ- ja virkasuhteiden ehdoista sovitetaan jatkossakin itsenäisessä tekniikan alan sopimuksessa, joka koskisi kaikkia teknisiiä tehtäviä.

Lisätietoja:
puheenjohtaja Sari Estilä, puh. 045 310 6797
edunvalvontajohtaja Jari Järvi, puh. 040 718 5138

KTN:n paikallisyhdistyksen ja pääluottamusmiehen yhteistyöstä

Teksti MELITTA LEMPIÄINEN

Tekniikka- ja Terveys KTN ry:n Espoon ja Kauniaisten paikallisyhdistyksen toiminnasta

Espoon KTN ry:n paikallisyhdistys kokoaa kaikki JUKOn kuntatekniset yhteistoimintaan alueellaan. Sääntöjemme mukaan KTN ry:n paikallisyhdistyksen toimintaan pääsevät läsnäolo- ja puheoikeudella myös Espoon alueella toimivat KTN:ään kuulumattomat JUKO:n teknisten jäsenjärjestöjen edustajat. Näin yhdistys kokoaa keskusteluun ja yhteistyöhön laajan jukolaisen teknisten joukon. Espoossa yhdistyksen kokouksissa käytetään aikaa yleiseen edunvalvontaan, neuvottelutoimintaan sekä sopimusongelmien ratkaisuun. Tiedonkulku paikallisista asioista toimii näin jäsenjärjestöjen ja sitä kautta jäsenistön välillä.

Pääluottamusmiehen toiminnan näkökulmasta ratkaisu on luonteva, sillä pääluottamusmies vastaa Espoossa koko JUKO:n teknisen jäsenistön edunvalvonnasta. Monet edunvalvontaan liittyvät asiat ja tiedotustoiminta ovat yhteisiä ja kaikkia kiinnostavia. Jukolaiset jäsenjärjestöt muodostavat hyvin toimivan vuorovaikutteisen yhteistyöelimen sekä keskustelufoorumin, josta on konkreettista apua pääluottamusmiehen laaja-alaiseen edunvalvontatyöhön.

KTN ry:n paikallisyhdistys voi halutesaan tehdä esityksiä tai ottaa kantaa työnantajan suuntaan tärkeiksi katsomissaan asioissa, mikä tukee myös pääluottamusmiehen ja luottamusmiesten toimintaa.

Pääluottamusmiehen ja luottamusmiesten tehtävistä KTN ry:n paikallisyhdistyksessä

Espoossa luottamusmiehet osallistuvat KTN ry:n paikallisyhdistyksen johtokunnan toimintaan. Paikallisyhdistyksen tehtävänä on tukea luottamusmiesten edunvalvontatyötä toimimalla paikallisena toiminnan ohjaajana ja yhteistyön areenana. Tärkeänä näkökulmana on tiedonkulku työpaikoilta pääluottamusmiehelle ja pääluottamusmieheltä työpaikoille.

Kunta-alan sopimusten neuvotteluminen ja allekirjoittaminen kuuluvat pääluottamusmiehelle JUKO:n valtuutuksen

mukaisesti. Pääluottamusmiesten vastuulla on pitää KTN ry:n paikallisyhdistyksen puheenjohtaja ja johtokunta ajan tasalla sopimus- ja neuvotteluasioista. Paikallisyhdistys arvioi ja ottaa kantaa paikallisiin ja valtakunnallisiin sopimuksiin. Luottamusmiesten kannattaa hyödyntää johtokunnan jäsenten asiantuntemusta. KTN ry:n johtokunta kokoaa kentältä ajatuksia sekä muutos- ja parannusehdotuksia uusiin sopimuksiin.

Tärkeässä roolissa on avoin keskustelu myös muista ajankohtaisista asioista, esimerkiksi kaupungissa meneillään olevista hankkeista, työn vaativuuden arvioinnista, hyvinvointialueelle siirtymisen vaikutuksista ja erilaisista muista organisaatiomuutoksista, johtamisesta, työhyvinvoinnista, järjestelyiden kohdennuksista ja niiden tavoitteista sekä palautteesta. Luottamusmiehet tekevät edunvalvontatyötä paikallisyhdistyksen asettamien tavoitteiden ja JUKO:n linjausten mukaisesti toimien JUKO:n valtakirjalla.

Avoimuus, tuki ja luottamus puolin ja toisin auttavat myös vaikeissa tilanteissa. Johtokunnan ja jäsenistön tuki pääluottamusmiehelle ovat tärkeitä. On helppo ajaa jäsenistön asioita, kun on yhdessä keskusteltu ja asetettu tavoitteet. Myös mahdolliset takaiskut on helpompi kantaa yhdessä. Tarvitsemme toisiamme ja jokaisella on roolinsa. Yhdessä voimme vaikuttaa ja rakentaa meille kaikille parempaa työelämää!

Kirjoittaja toimii JUKO:n pääluottamusmiehenä Espoon kaupungissa

Tekniikka ja Terveys KTN ry

KTN edustaa JUKO:n kautta yli 10 000 kuntien, kuntayhtymien ja kunnallisten osakeyhtiöiden palveluksessa olevaa ja/tai esimiesasemassa olevaa sekä teknisen koulutuksen saanutta teknistä toimihenkilöä.

KTN:een kuuluu yhteensä 12 jäsenliittoa: KTK Tekniikan Asiantuntijat, sen kuusi jäsenjärjestöä ja 1 yhteistoiminta jäsenjärjestö, Pelastusalan Toimihenkilöliitto PTL sekä Insinööriliitto IL, METO - Metsäalan Asiantuntijat, Suomen Laivanpäälystöliitto SLPL, yhteistoimintajärjestö Kuntatekniikan Unioni, Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIA joita KTN edustaa JUKO:n kautta näiden kunta-alalla ja valtiolla työskentelevien jäsenten osalta.

Paikallisyhdistysten selvitystyön toimemksianto perustuu KTN:n edustajakokouksen 19.11.2020 päätökseen.

Vuoden 2021 aikana KTN:n paikallisyhdistysten tarpeellisuudesta tehtiin selvitystyö, loppuraportti on käsitelty KTN:n edustajakokouksessa 18.11.2021.

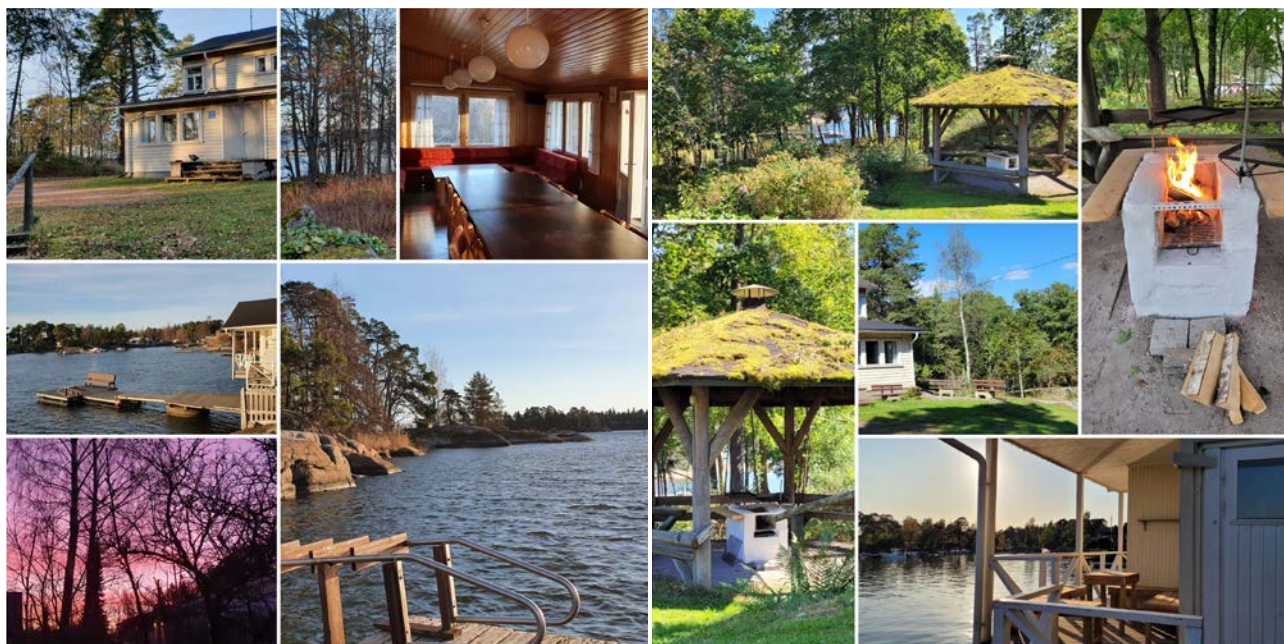
Selvitystyö osoitti KTN:n paikallisyhdistysten olevan hyvin erilaisia. Joillain paikkakunnilla yhdistys toimii ihailtavan hienosti. He tekevät säännöllisesti yhteistyötä muiden paikallisyhdistysten ja työnantajien kanssa. Vuorovaikutus on palkitsevaa kaikille osapuolille. Aktiivisten paikallisyhdistysten johdosta jäsenemme ovat saaneet parempia työsuhte-etuja ja henkilöstösopimuksia.

Yhdistykset ovat olleet yhteydessä myös poliittisiin päättäjiin ja mediaan. Nämä paikkakuntaokohtaiset nostot ovat lisänneet jäsenemme työpanoksen näkyvyyttä ja arvostusta. Kuntateknisten työpaikkoja ja määrärahoja on lisätty.

Koska KTN:llä ei ole omaa henkilökuntaa, niin nämä aktiiviset ja motivoituneet paikallisyhdistykset ovat kullannarvoisia KTN:lle. Ainakin KTK tulee tukemaan omia jäseniään tässä arvokkaassa edunvalvontatyössä.

puheenjohtaja Sari Estilä
Tekniikka ja Terveys KTN ry

Loppuraportti on kokonaisuudessaan luettavissa KTL ry:n sivuilla <https://www.ktlry.fi/etusivu/>

Helsingin KTN ylläpitää jäsenilleen virkistyspaikkaa

Teksti ja kuvat PANU OKSMAN

Yhdistyksellämme on jäsentemme kesäiseen virkistyskäyttöön tarjolla mahtava merenrantakiinteistö keskellä luonnontilaista puistoaluetta Laajasalossa, Kallioniementie 8:ssä.

Kiinteistön päärakennus on suojeltu vanha puutalo, jossa on kahdessa kerroksessa runsaasti tilaa erilaisille tapahtumille ja tilaisuuksille. Toimintamahdollisuuksia lisää myös yöpymismahdollisuus. Tiloissa onkin pidetty parinkymmen vuoden aikana ikimuistoisia tapahtumia pienistä perhetilaisuuksista yhdistysten juhliin ja työyhteisöjen järjestämiin virkistyspäiviin.

Virkistyspaikkaan kuuluu myös erillinen rantasauna laitureineen. Saunarakennuksessa on pieni keittiö ja takkatupa. Vasta kunnostetun saunan lauteille mahtuu 15 henkeä kevyesti. Saunassa on todella hyvät löylyt ja terassilla on mukavaa vilvoitella tai pulahtaa uimaan laiturilta. Yhdistyksellämme toimii saunaseura, joka pyrkii ylläpitämään saunakulttuuria ja järjestää saunahetkiä yhdistyksen jäsenistölle.

Käytössämme oleva piha-alue on sangen suuri ja mahdollistaa monenlaiset pihatapahtumat, myös pysäköinnille on tilaa.

Virkistyspaikkaa pidetään yllä pitkälti talkoovoimin sekä tilojen vuokrauksesta saatavilla tuloilla. Kallioniemi on nyt siirtynyt talviteloille, odottamaan uutta kevättä ja tulevia tapahtumia. Suunnittele oma tapahtumasi tai kiireetön viikonloppulomasi ja tee varaus hyvissä ajoin. Varaustiedot saat omalta luottamusmieheltäsi.

Toivomme sinun hyödyntävän mahdollisuutta virkistyspaikkamme käyttöön, tule viihtymään keskelle luontoa ja merta, olemmehan vain näköetäisyydellä Helsingin keskustasta, mutta täysin omissa rauhassamme.

Kirjoittaja on Helsingin KTN ry:n hallituksen jäsen

Tampereen johdinautoliikenteen aloittanut trollikka nro 2 Koskipuistossa v. 1973 (postikorttikuva).

Tampere siirtyi ratikka-aikaan

Teksti ja kuvat VEIJO RANNISTO

Kaupunginvaltuusto teki päätöksellään raideliikennehistoriaa

Jo edellisen vuosisadan alussa käytiin vakavaa keskustelua raitiotien saamiseksi Tampereelle, mutta tällöin hanke kohtasi vastatuulta kunnallisissa elimissä ja se hiipui. Johdinautoista kaupunki innostui kuitenkin myöhemmin ja niinpä johdinautoliikenne aloitettiin Tampereella vuonna 1948 ja se jatkui aina vuoteen 1976 asti eli runsaan neljännesvuosisadan ajan.

Kaupunginvaltuusto päätti raitiotien eli tamperelaisittain ratikan ensimmäisen osan rakentamisesta 7.11.2016. Rakennustyöt alkoivat alkuvuodesta 2017. Ensimmäinen osa sisältää kaksoisraidetta 15,7 km ja sille osuudelle on hankittu raitiovaunuja 20. Ne ovat suomalaisia ja valmistettu Skoda Transtechin Kajaanin Otanmäen tehtaalla.

Tampereen raitiotiejärjestelmä avattiin virallisesti 9.8.2021, jolloin varsinainen liikenne käynnistyi raitiotien ensimmäisen osan kahdella linjalla, Hervanta – Pyynikintori ja Kaupin kampus – Sorin aukio. Samalla tehtiin raideliikennehistoriaa, kun avattiin uusi raitiotiejärjestelmä Suomessa yli sataan vuoteen.

Ratikka valmistui aikataulusta edellä ja kustannusarvion alittaan

Ratikkahanke toteutettiin allianssimallilla. Allianssin muodostivat Tampereen kaupunki, Tampereen Raitiotie Oy, AFRY Finland Oy, NRC Group Finland Oy, Sweco Finland Oy ja YIT Suomi Oy. Allianssimallissa yhteisen suunnitteluvaiheen eli kehitysvaiheen tuloksena saadaan rakentajaurakoitsijoilta sitova kustannusarvio sekä

yhdessä tilaajan, suunnittelijan ja rakentajien kanssa suunnitelma rakennusurakasta.

Ratikkahankkeen ensimmäisen osan kustannusarvio oli 252 miljoonaa euroa. Lisäksi 46 miljoonaa euroa kului kaupungin tietoliikenneverkon, katuvalaistuksen, huulevesiviemäroinnin ja Hämeenkadun reuna-alueiden uusimiseen sekä viherrakentamiseen ja vesi- ja viemäriverkon laajennustöihin. Ratikkahanke on työllistänyt rakentamisvaiheessa enimmillään noin 500 työntekijää samanaikaisesti. Laajuudestaan huolimatta ratikkahanke valmistui aikataulusta edellä ja kustannusarvion alittaan.

Ratikan tavoitteet ja taide

Ratikka on osa kaupungin ilmastomuutoksen vastaista työtä. Sillä on tavoitteena lisätä joukkoliikenteen käyttöä. Tampereen ratikkaan mahtuu maksimissaan 264

Ratikka liikenteessä Hämeenkadulla (postikorttikuva).

matkustajaa, joista 104 istumaan. Ratikkaliikenteen alkaessa elokuussa bussien määrä vähentyi 30 kpl. Karkeasti laskien yksi raitovaunu korvaa kaksi bussia. Raitiotien toteuttaminen on merkittävä harppaus joukkoliikenteen sähköistymisessä.

Raitiotie on tuonut lisää julkista taidetta reitin varrelle. Esimerkiksi Pyynikintorin pysäkillä on tehty Tuulensilmät-taideos.

Turtolan pysäkin tukimuuriin on tehty mosaiikkiteos. Turtolaan on rakennettu lisäksi Woodhenge lahoppuuteos raitiotien varrelta poistetuista lehmusten rungoista. Vuohenojalle on tehty Navigation Figures valotaideteos.

Ratikan rakentaminen on myös viherrakentamista

Raitiotien rakentaminen on sisältänyt myös paljon viherrakentamista. Raitiotien varrelta on poistettu paljon vanhoja puita ja istutettu yli 500 uutta puuta tilalle. Pelkästään Hämeenkadulle on istutettu 91 katu-puuta. Istutetut puut ovat pääosin lehmuk-sia. Nurmetettua rataa rakennettiin noin 2 km, Sammonkadulle ja Teiskontielle.

Sammonkadun nurmirata.

Ratikkaverkosto laajenee

Kaupunginvaltuusto päätti toisen vaiheen käynnistämisestä 19.10.2020. Toisen vaiheen tavoitekustannusarvio on 85 miljoonaa euroa. Ratikan rakentaminen jatkuu edelleen länsipuolelle kaupunkia välillä Pyynikintori – Santalahti – Lentävänniemi. Liikennöinti

Santalahteen on tarkoitus alkaa joulukuussa 2023 ja Lentävänniemeeseen joulukuussa 2024. Keskustelut ovat käynnissä raitiotielinjan jatkamisesta edelleen Pirkkalaan ja Ylöjärvelle.

Kirjoittaja toimii Tampereen Infra Oy:n Rakentamis-palveluissa toimistoinföörinä

Lähteet: Tammerkoski-lehti 5/2021
Rakennuslehti nro 30, 1.10.2021
Tampereen Ratikan nettisivut

Valokuvat: Veijo Rannisto
Postikorttikuvat (2 kpl) ratikoista, Tampere-Seuran julkaisemia v. 2021
Postikorttikuva trollikka nro 2 Koskipuistossa v. 1973, Kaupunkiliikennehistoriallisen Seuran julkaisema

PÄTKÄTYÖ – mutta ei sentään nollasopimuksella

Teksti ja kuvat JARMO NUMMENPÄÄ

Hygieninen ovenkahva kuparia.

Olen toiminut kokoaikaisena työsuojeluvaltuutettuna 1.1.2018 alkaen Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä. Pesti on neljä vuotinen eli pätkätyö, ja se päättyy 31.12.2021. Onneksi taustatoimi säilyy tuon ajan, eikä palkka saa pienentyä valtuutettuna olon aikana. Reitti työsuojeluvaltuutetuksi käy vaalien kautta. Työntekijät äänestävät sinut työsuojeluvaltuutetuksi – vastaamaan osaltaan heidän lainmukaisen työsuojelun ja työhyvinvoinnin toteutumisesta työpaikalla. HUS:ssa saan tehdä työsuojeluvaltuutetun työtäni 19 kokoaikaisen ja 2 (50 %) kollegan kanssa.

Se, että työsuojeluvaltuutettuna toimitaan neljän vuoden jaksoissa ja valinta tapahtuu vaaleilla, tekee siitä pätkätyön, josta kuitenkin maksetaan kuukausipalkkaa. Pätkätyö ei ihan kaikilla itsestään selvyys.

Käytännössä tulevat vaalit ovat läsnä 4. vuoden viimeisen neljänneksen – Q4 niin kuin pörssikiehellä sanotaan. Kun mennyt kausi on ollut historiallisen poikkeuksellinen korona-pandemian vuoksi, erikoissairanhoidossa ei yksiköissä ole vierailtu, kuin murto-osa siitä mitä normaali aikana tehdään. Eri yksiköissä vieraileva valtuutettu koronalla

höystettynä olisi todella ei toivottu vierailija. Tästä syystä vaalit ja niiden tulos jännitti loppumetreille asti. Kuka äänestäisi valtuutettua uudelle kaudelle, kun häntä ei ole näkynyt työpaikoilla maaliskuusta 2020?

Hyvin kävi, tulini valituksi isommalla äänimäärällä kaudelle 2022–2025, kuin nykyiselle kaudelle. Tuli tunne, että jotain olen tehnyt oikein kuluvalle kaudelle. Eihän äänestäjät muuten olisi äänestäneet minua uudelle kaudelle.

Millainen yhteistoimintakausi 2018–2021 oli työsuojelun näkökulmasta?

Yhteistoimintakauden alkua leimasi julkisen puolen, Kiky-sopimuksen mukainen, lomarahojen 30 % leikkaus. Tällä oli selvä työntekijöiden työhyvinvointia heikentävä vaikutus. Koko kauden mittaan heikentyneet terveydenhoidon henkilöstön saatavuusongelmat ovat kärjistyneet koronan myötä, sekä aiheuttaneet jopa sietämätöntä kuormitusta ja jaksamisongelmia henkilöstössä. Lisäksi maaliskuussa 2020 HUS:n työsuojelu siirtyi työnantajan päätöksellä 100 % etätyöhön.

Edellä mainitut ongelmat, yhdistettynä kevään 2020 korona-pandemian aiheuttamiin suojainten saatavuushäiriöihin, sekä valmiuslain käyttöönotto työllistivät työsuojeluvaltuutetut HUS:ssa aivan uusien ongelmien kanssa.

Kiinankielentaitoa olisi tarvittu maskipaketteja tutkiessa

Olimme aivan uuden ja tuntemattoman äärellä. Hetkessä kaikkien kliinisessä toimintaympäristössä liikkuvien työntekijöiden piti alkaa suojautua ja samaan aikaan suojaimista oli globaali pula – tietyistä erityissuojaimista on niukkuutta yhä edelleen. Suojaimia säännösteltiin, niitä jopa varastettiin sairaaloista – hetkittäin suojaimia jouduttiin vartioimaan lähes 24/7. Suojaimien laatu ja merkit muuttuivat ratkaisevasti siitä, mihin oli erikoissairanhoidossa totuttu normaaliaikana. Tämä aiheutti työntekijöissä ahdistusta. Suojaimista saatiin myös erilaisia reaktioita, kun niitä jouduttiin käyttämään koko työvuoron ajan. Työsuojeluvaltuutetuista kehittyi hetkessä suojainspecialisteja, oli pakko. Samoin piti pystyä

TSV lomailee.

Kaapinpäälliset tyhjäksi.

tukemaan työntekijöitä tilanteissa, joissa työssä tarvittavat suojaimet ajoittain loppuivat. Mitä silloin pitää ja saa tehdä? Onko pakko mennä, vaikka voi itse sairastua?

Mielenkiintoista oli myös selvittää erilaisia kertakäyttötuotteiden keräilykampanjoita. Kerättiin käsidesipulloja uudelleentäyttöä varten, valtava globaali tarve oli luonut niukkuutta käsidesipulloista. FFP2- ja FFP3-maskeja kerättiin säkkeihin ja myös injektioruiskuja – näitä tarvitsi Puolustusvoimat. He testasivat laajassa, monien toimijoiden yhteisprojektissa näiden tuotteiden uudelleen puhdistusta ja desinfiointia – tilanteeseen, jossa näiden saatavuus loppuu kokonaan. Korona loi ainutlaatuiset olosuhteet tällaisiin kokeiluihin. Tiedotus näissä projekteissa ei vain ollut riittävän avointa. Kertakäyttöisten tuotteiden kerääminen ilman riittävää tietoa sai työntekijöissä aikaan epätietoisuutta.

Viimeiset neljä kvartaalia

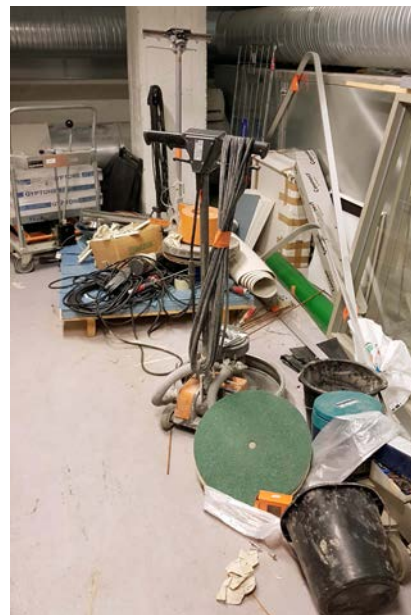
Yhteistoimintakauden viimeistä vuotta on erikoissairaanhoidossa leimannut pula henkilöstöstä. Työntekijöistä tuntuu olevan pulaa monissa eri ammattiryhmissä. Tämä

heijastuu henkilöstön jatkuvasti kasvavana kuormittumisena ja sen seurauksena uupumisena. Tämä on työllistänyt työsuojelua monilla eri tavoilla – jopa uupumiseen asti. Koska työsuojelu valvoo työntekijöiden uupumista, pitää valtuutetun oppia tunnistamaan uupumus myös itsestä ja ymmärtää oman jaksamisen rajallisuus. Lomailun ja työn yhteensovittaminen sopivalla rytmityksellä on tärkeää palautumisen varmistamiseksi.

Työsuojeluvaltuutettukin koki kauden aikana monta kertaa epätoivoa, riittämättömyyttä ja myös ilon hetkiä – tunteiden vuoristorataa.

Tärkeintä työsuojeluvaltuutetun työssä on muistaa, että se perustuu lakiin ja työnantaja vastaa lain mukaan työsuojelun toteutumisesta työpaikalla. Emme ole poliiseja – olemme enemmän konsultin roolissa. Kerromme työnantajalle, kuinka asiat pitäisi hoitaa, neuvomme, autamme, toimimme työnantajan ja työntekijöiden yhteistoiminnan edistäjinä.

Olen aloittamassa 1.1.2022 toista neljän vuoden pätkätyötä, edellistä kautta viisaampana ja kokeneempänä, mutta vähintään yhtä innokkaana kuin nykyisen kauden alussa.

Turhaa palokuormaa.

Kokoontumispaikka.

Kirjoittaja toimii kokoaikaisena työsuojeluvaltuutettuna Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä

Kuvia työsuojeluvaltuutetun työstä ja kuvia kuinka työsuojeluvaltuutettuna näen ympäristöstäni myös vapaa-aikana työhön liittyviä asioita.

Siihtä esimerkkinä Tukholmasta museossa nähdyt kuparinen ovenkahva ja pelastustuolin kilpi. kuparinen ovenkahva on hygieeninen – kupari tapaa pöpöt. Kokoontumispaikka kylttejä näkee vielä liian vähän. Tuo kyltti kesälomalla jonkun museon pihalla.

70v ja vielä mukana ammattiyhdistystoiminnassa

Teemukin ääressä seitsemänkymppiset Tuula Pietarinen ja Pertti Puolimatka juttelevat siitä, mikä saa heidät vielä innostumaan ammattiyhdistystoiminnasta.

Teksti TUULA PIETARINEN ja PERTTI PUOLIMATKA

Kuva JORMA PIETARINEN

Molemmat olemme mukana Pääkaupunkiseudun yhdistyksen hallituksen toiminnassa. Tuula toimii sihteerinä ja Pertti jäsensihteerinä. Yhdistystoiminnasta Pertillä on pitkä kokemus. Kokemusta on kertynyt 80-luvulta lähtien yhdistyksessä toimimisesta ja 90-luvulla Pertin ollessa luottamusmiehenä. Tuulallakin on kokemusta kymmenkunta vuotta, ensin Vantaan yhdistyksessä toimimisesta ja nyt Pääkaupunkiseudun yhdistyksestä.

Ammattiyhdistykseen kuulumisen kiinnostuksen kohde on eläkkeellä ollessa muuttunut. Nyt edunvalvonta, työttömyysturva, palkkaneuvottelut ym. eivät ole henkilökohtaisesti ajankohtaisia. Jäsenyyteen liittyvät muut jäsenedut ja alennukset ovat ajankohtaisempia.

Miksi olemme vielä toiminnassa mukana?

- Yhdistyksessä toimiessa on ollut mahdollisuus osallistua seminaareihin ja koulutuksiin. Tilaisuuksissa on saanut paljon uutta tietoa mm. itsensä kehittämiseen.
- Sitoutuminen aktiiviseen toimintaan on vienyt aikaa ja teettänyt myös erilaisia töitä.
- Tulee hyvä mieli, kun on voinut olla avuksi ja on tuottanut iloa onnittelukortin tai erilaisten tilaisuuksien järjestämisestä.
- Tehtävässä voin virkistää työelämässä saatuja valmiuksia mm. Excel. Word ”Aivojumppaa”.
- Arkeen on tullut tekemistä eikä ole tullut vapaa-ajan ongelmia. On ollut kaikenlaista pientä tekemistä. Sitä on riittänyt yhdistyksen asioita hoitaessa.
- Mukava harrastus kivassa porukassa.

län karttuessa on aika siirtyä syrjään. Tuulan ja Pertin jättäessä luottamustehtävät he rohkaisevat muita miettimään: Tuleeko sinullekin ammattiyhdistyksessä toimimisesta uusi harrastus.

Pääkaupunkiseudun Tekniikan ja Eriyisalojen Ammattilaiset ry:n hallituksessa muutoksia

Vuoden 2021 alussa yhdistyksemme hallituksessa aloitti aivan uutena henkilönä Santtu Vainionpää. Santtu kertoo itseään ja hallitustyöhön mukaan tulostaan näin.

Teksti ja kuva SANTTU VAINIONPÄÄ

Olen 47-vuotias Erikoisammattimies Kirkkonummelta. Vapaa-aikana harrastan maastopyöräilyä ja vapaaehtoista maanpuolustusta. Koulutukseltani olen sähkö- ja automaatioasentaja. Työskentelin Helsingin kaupungilla Kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet palvelukokonaisuudessa tilapalvelun ylläpidon tehtävissä erikoisammattimiehenä 6 vuotta. Suoritin työn ohessa teknisen isännöitsijän peruskoulutuksen. Toimin myös työsuojeluasiamiehenä ja yhteistointavastaavana sekä myöhemmin tulini valituksi luottamusmiehen tehtävään. Minut sai lähtemään mukaan halu auttaa ihmisiä. Olen huomannut, että isoissa organisaatioissa on monenlaisia epäselvyyksiä ja epäoikeudenmukaisuutta vaikei pitäisi olla. Hallitustyön kautta tunnen paremmin pystyväni vaikuttamaan ja auttamaan muita jäseniä ja henkilöstöä. Vaihdoinkin tänä vuonna myös työantajaa, tällä hetkellä työskentelen HUS:ssa apuvälinehuollossa.

KOTIJUUSTO (piimäjuusto)

Resepti ja kuvat TUIJA TYNI

Ainekset

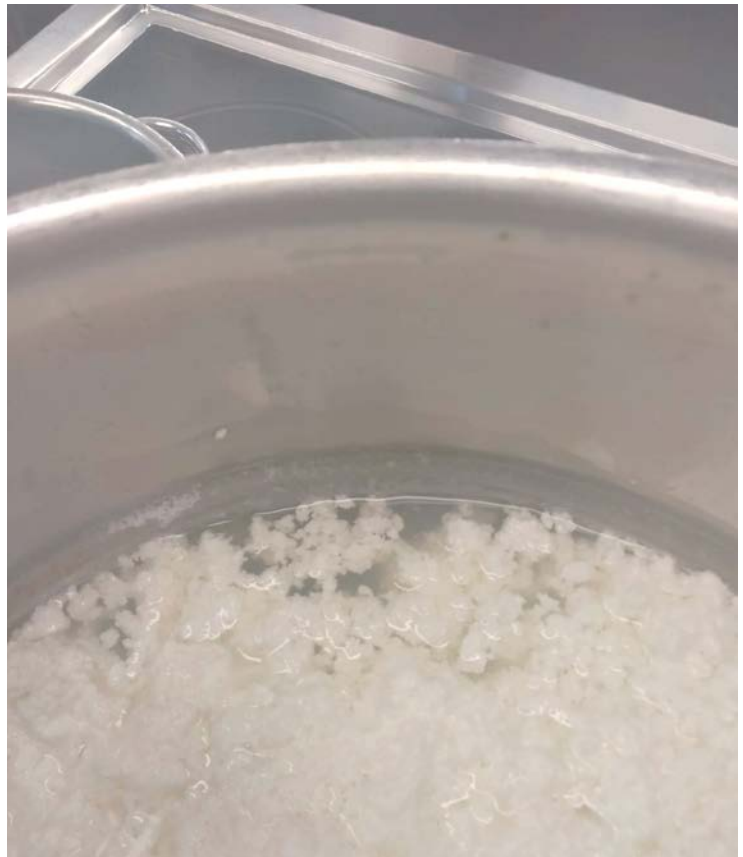
- 3 l täysmaitoa
- 1 l piimää (esim. AB , Kefir)
- 3 kpl kananmunia
- suolaa
- (voita, yrttejä)

Valmistusohje

- Älä käytä kevyttuotteita.
- Voit jättää piimän ja kananmunat edellisenä päivänä huoneenlämpöön.
- Kuumenna maito kiehumispisteeseen. Käytä kerroskattilaa, jos sellainen on, niin maito ei pala pohjaan.
- Lisää keskenään sekoitetut piimä ja kananmunat kuumennettuun maitoon kevyesti vispaten.
- Kuumenna massa takaisin kiehumispisteeseen ja anna olla kannen alla välillä katsoen, onko neste muuttunut kirkkaaksi. (kuva 1) Jos sinulla on tavallinen kattila, pidä huoli, ettei maito tartu kattilan pohjaan.
- Ota reikäkauhalla massa toiseen astiaan, niin tarkkaan kuin saat.
- Mausta suolalla makusi mukaan. Voit lisätä myös esim. voita, yrttejä.
- Aikoinaan on käytetty puisia piimäjuusto muotteja. Nykyään käytetään usein kostutettua sideharsoa, jolla vuorataan siivilä.
- Maustettu massa kaadetaan siivilään. Laita astia alle, jotta ylimääräinen neste pääsee valumaan pois.
- Käännä sideharson reunat massan päälle ja anna olla jääkaapissa seuraavaan päivään.
- Kumoa seuraavana päivänä tarjoiluvadille, koristele halutessasi ja nauti ruoan lisäkkeenä tai leivän sellaisenaan leivän päällä. (kuva 2)

PS: jäljelle jääneestä nesteestä saa leivottua maukkaat sämpylät, hiivaleivän juuston kera tai sitten muuten vaan.

Ei kun kokeilemaan

Perinteinen kalaherkku – LOHICEVICHE

Resepti IRIS VIKMAN

Makumaailma on Uudesta-Seelannista, vävykoikani perheestä.
Reseptistä riittää herkuteltavaa noin neljälle.

Ainekset

500 g	fileoitua lohta
1 dl	limetin mehua
0,5 tl	suolaa
1	punasipuli silputtuna
2	tomaattia kuutioina
1	porkkana raastettuna
¼ tl	mustapippuri rouhittuna
2,5dl	kookoskermaa
	persiljaa tai korianteria koristeluun

Valmistusohje

- Puserra limetinmehu kulhoon.
- Leikkaa fileoitu ja nahaton kala sentin kuutioiksi ja levitä palat kulhoon.
- Lisää lohikuutioiden päälle limetin mehu ja peitä tiiviisti.
Anna maustua vähintään kolme tuntia kylmässä tai yön yli.
- Valuta kala.
- Lisää maustavat ainekset, sipuli silputtuna, tomaatti kuutiot, kookoskerma ja porkkana raasteena.
- Mausta kala suolalla ja pippurilla.
- Anna makujen tasoittua vähintään kaksi tuntia ennen tarjoilua
- Kokoa annos tarjoiluastiaan ja koristele lopuksi tuoreella persiljalla tai korianterilla.

Viinisuositus: Uuden Seelannin valkoviini: Waimea Sauvignon Blanc 2020

Henkilömuutoksia jäsenpalvelutehtävissä KTK:n toimistolla

Järjestöasiantuntija **Emmi Pajusen** jäätyä perhevapaalle jäsenpalveluasiantuntija **Sanna Paakki** siirtyi hoitamaan Emmin tehtäviä ja **Tiina Alanen** hoitaa puolestaan Sannan tehtäviä. Sanna ja Tiina kertovat tehtävänjaoistaan.

Työhöni kuuluu viestintää sekä talous- ja järjestöasioita. Vastaan mm. KTK:n uutiskirjeestä ja päivitän kotisivuja ja Facebookia. Työhöni kuuluu myös kirjanpitoon, ansiomerkkihakuun ja kokousvalmisteluihin osallistumista, laskutusta, jäsenmaksuosuuskien tilittämistä jäsenjärjestöille, kalenterien ja jäsenkorttien massatilausten organisointia, paikallisyhdistysten määrärahojen maksuprosessista vastaamista, yhteyshenkilönä toimimista eri tahoille sekä eri työryhmiin ja verkostoihin osallistumista.

Sanna Paakki
järjestöasiantuntija
KTK Tekniikan Asiantuntijat ry
Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki
puh. 050 382 7777
sanna.paakki@ktk-ry.fi
www.ktk-ry.fi

Aloitin Sannan sijaisena syyskuussa. Vastaan siitä, että jäsenrekisteri on ajan tasalla ja maksut kohdillaan. Erilaisten raporttien lähettäminen paikallisille yhdistyksille ja toimijoille on myös osa työkuvaani. Vastaan jäsenpalveluun puhelimitse ja sähköpostitse tuleviin viesteihin. Yhteydenpitoa on päivittäin jäsenten, työnantajien ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Tiina Alanen
jäsenpalveluasiantuntija
KTK Tekniikan Asiantuntijat ry
Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki
puh. 09 4257 7490
tiina.alanen@ktk-ry.fi
www.ktk-ry.fi

Pääkaupunkiseudun Tekniikan ja Erityisalojen Ammattilaiset KTL ry:n vuosikokous

Aika: keskiviikko 16.2.2022 klo 17
Paikka: Original Sokos Hotel Tripla
Fredikanterassi 1 B
00520 Helsinki

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat. Esityslista lähetetään ilmoittautuneille myöhemmin sähköisesti.

Jokaisella yhdistyksen jäsenellä on mahdollisuus vuosikokouksen ilmoittautumisen yhteydessä kertoa kiinnostuksensa hallitustyöskentelyyn. Kiinnostuksensa voi ilmoittaa myös vuosikokouksessa.

Kokoukseen voi osallistua hyvillä mielin vaikka vuosikokouksessa valitut tehtävät eivät kiinnosta.

Tarjoilun vuoksi pyydämme **ilmoittautumaan** 14.1.2022 mennessä sähköpostilla osoitteeseen:

paakaupunkiseudunktlry@gmail.com

Kerro ilmoittautumisen yhteydessä erityisruokavaliosi.

Kaikki jäsenet ovat tervetulleita!

PKTL ry:n hallitus

Koronapandemian johdosta seuraamme THL:n ja AVI:n kokoontumisohjeistusta.

Mahdollisista muutoksista tiedotamme ilmoittautuneille.

*Rauhallista joulua ja
menestyksellistä uutta vuotta*

